Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Vándor Kálmán
Cím: Tele van a város kiadó lakással...
Forrás: Ujság
Bp. | 1926. 8. 29. | (Köt. v. füz.) | (Oldal)

Osztályozás
Tárgy 333.32
Hely
Idő "1926"
Személy
Hely 333.32 "1926"

Tele van a város kiadó lakással...

Mindenfelé épülnek az uj bérpaloták, de nem lehet megfizetni a lakásokat Nincs lelépés, de van aranybér, épitési hozzájárulás és vannak „szerződési feltételek" — Huszonkilencmillió évi bért kérnek egy háromszobás lakásért Hét, tizenötmillió épitési hozzájárulást, vagy tizenöt, tizenhatmillió bérelőleget kérnek a szerződés aláirásakor — Tizezer aranykoronás villabérletek Üresen álló aranybéres lakások

Az uj házak lakásainak háromnegyed részére nincs reflektáns a nagy bérek miatt

A nyomoruságnak is ezer szine van. Volt idő, amikor arról cikkeztünk, kik, hol, hogyan és miért ütöttek tábort a Gizella-téren. Ez azokban az időkben volt, amikor még in floribus voltak a kilakoltatások. Minden napra esett belőlük kettő-három. Akkoriban keletkeztek a „Lakáskirályok" és más jól csengő nevü ügynökségek, amelyek jó pénzért hajlandók voltak lakást szerezni a lakástalanoknak. Akkoriban persze még hossz volt a tőzsdén. Repültek a milliók számozatlanul. Sorbaálltak a lakásügynökségek ajtaja előtt a boldog pénzesemberek és sorbaálltak a lakáshivatal előtt a pénztelen naiv reménykedők. A lakáskirályokon kivül minden ember elérzékenyülten sóhajtotta:

— *Istenem... mikor is jönnek vissza azok a szép idők, amikor ismét cédulák hirdetik a kapukon, hogy „ezen házban három szoba, konyha azonnalra kiadó".* Hát kérem, azóta elmult pár év, azt nem lehetne mondani, hogy a nyomoruság változott, jobra fordult, de mert a nyomoruságnak is ezer szine van — *a vágyódás teljesült.* Tele van a város — kiadó lakással. Amerre jársz, amerre lépsz, mindenfelé *malter potyog a fejedre* és óriási táblák fenyegetnek ledöléssel.

Minden utcában tataroznak, emeletet huznak, bérházakat épitenek és kiadó lakásokat hirdetnek.

Megindult az épitkezés. A várvavárt épitkezés. Az állami kölcsönök végre csakugyan meghozták az épitési kedvet. Künn

a Váci-uton, a Balaton-utcában, a Pannonia-utcában, a Személynök- és a Damjanich-utca során boszorkányos gyorsasággal nőnek a házak, hetek alatt négy emeletre magasodnak, megfehérednek

és előttük *óriási táblák hirdetik, hogy négy szobástól egy szobásig minden lelépés nélkül lakások kaphatók.* Némelyik a szobákhoz még *hallokat* is igér. És mintha összebeszéltek volna: *valamennyi lakás november elsejére kapható.*

Meg van hát az öröm! Lakás lelépés nélkül! Az első napokban megindul a népvándorlás az épitési irodákba. Az emberek egymásnak adják a kilincset! Nem törődnek vele, hogy az épülő házakban elhelyezett épitési irodákig malteresőn át vezet az ut, nem sajnálják a ruhájukat, boldogan mennek és — megnyult arccal jönnek. Mert a lakások csakugyan kiadók, csak éppen nem — kivehetők. Mert lelépés valóban nincs, de van aranybér, van épitési hozzájárulás és vannak ravasz szerződési feltételek.

No de menjünk sorba. Mi az aranybér? Valamennyien aranybért fizetünk. Csakhogy nem teljes összegben. Kormányrendelet állapitja meg, hogy a lakók az aranybér hány százalékát fizetik lakbérnegyedkor. Ezidő szerint az ötven százalékát. Aki például ezerkétszáz aranykoronás lakásban lakik, az annyit fizet, mintha hatszáz aranykorona lenne a bére. Ezekben az uj házakban ugy értendő az aranybér, hogy *százszázalékban fizetendő.* Az ezerkétszáz aranykoronás lakás tényleg ezerkétszáz aranykoronába kerül. Ez pedig meglehetősen drága mulatság. Kevesen engedhetik meg maguknak. Kevesen fizethetnek évi tizennyolc milliót lakásért. Ami pedig még sulyosabbá teszi a dolgot

ezerkétszáz aranykoronáért csak a legroszszabb udvari kétszobás lakások kaphatók a — negyedik emeleten.

Az egyik, Lipótvárosban épülő ház tarifája például a következő:

Háromszobás lakás utcai, első, vagy második emeleten 2000 aranykorona.

Papirban 29,000.000 korona.

Háromszobás lakás a negyedik emeleten utcai, vagy lejebb udvari 1900 aranykorona.

Papirban 1,4500.000 koronával kevesebb, mint a többi.

Kétszobás utcai lakás az első emeleten 1600 aranykorona.

Papirpénzben 23,000.000 korona.

Magasabban emeletenként 40 aranykoronával kevesebb.

Udvari lakást lehet kapni 1200 aranykoronáért, de ilyen már nincs. Ezeket lefoglalták.

Egy szoba konyháért nyolcszáz aranykoronát kérnek. A másik házban

2100 aranykorona a háromszobás és 1300 aranykorona az udvari kétszobás lakás.

Hát bizony ezek olyan árak, amit nem lehe megfizetni. De még ez sem elég; az aranybéren kivül egyik helyen vannak a *„szerződési feltételek"*, másik helyen pedig az *„épitési hozzájárulás"*. Ezekkel a fogalmakkal is érdemes megismerkedni. Nem azért mintha jogtalanok lennének. Csak azért, mert ezek teszik lehetetlenné a lakások elfoglalását. Mi hát az az *épitési hozzájárulás? Lelépés.*

Mikor valaki leköt egy ilyen aranybéres lakást, akkor ki kell fizetnie ezen a cimen kétszobás lakásnál hét-, háromszobás lakásnál tizenötmilliót. Ez nem bér, ez nem bérelőleg, ez épitési hozzájárulás, magyarul: lelépés.

Más épittetők nem szednek ilyen hozzájárulást. Rájöttek, hogy a közönség nem szereti. Ezeknek a szerződési feltételei a terhesek. Az egyik házban például

öt évre kell kötni a szerződést és egyévi bér hatvan százalékát a szerződés aláirásakor ki kell fizetni.

Ez nem lelépés, nem hozzájárulás, ez lakbérelőleg. Azonban!... Azonban *ezt az összeget a szerződés negyedik és ötödik évében hozzák csak a lakbérből — levonásba.* Addig ez a pénz elveszett, nem kamatozik, esetleg a lakó fizet utána kamatot. Annak, *akitől kölcsönkapta. Mármost mit szól ehhez a közönség?* Megfizetné szegény szivesen — *de nem tudja.* Belátja, hogy az épittetőnek sok a kiadása, drága az állami kölcsön, belátja, hogy nem illegitim, amit csinál. A világon mindent belát — de nem tudja megfizetni. Igy történik, hogy ezek a lakások bizony nem a legjobb auspiciummal indulnak november elseje elé. Bizony

a lakások háromnegyedrésze még mindig kapható és kapható lesz — decemberben is.

Akiknek van pénzük valami kevés, azok leszállitják az igényeiket és lekötik az udvari kétszobás lakásokat. Néhányan, akik tudnak fizetni, elfoglalnak pár jó háromszobásat. De a lakások